

Slovenski dom

Štev. 16

V Ljubljani, v četrtek, 21. januarja 1943-XXI

Leto VIII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeje
Izobra: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uredništvo in oprava: Kopitarjeva & Ljubljana
Redazione Amministrativa: Kopitarjeva & Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Važni taktični položaji zavzeti v Tuniziji

**Ena trgovska ladja potopljena ob
obalah Alžirije — Uspešen napad
na dve angleški podmornici —
Osnovni lovci sestrelili 5 letal**

Italijansko vojno poročilo št. 970 pravi:
V Tripolitani se je večeraj nadaljevalo
močno vojno delovanje. Oddelki strmoglavskih
bombnikov so z vidnimi uspehi tolkli angleške
vrste, jim zadali hude izgube in povzročili, da so
počasneje napredovale.

Oddelki naših posadk na jugu so v posre-
ženem nastopu napadli nasprotnikovo oklepno
gručo, uničili pet tovornih avtomobilčkov in dobili
nekaj ujetnikov.

V tunizijski pokrajini se ob podpori
močnih skupin letalstva nadaljujejo nastopi ita-
lijanskih in nemških bojnih skupin. Zavzete so bile
taktično pomembne postojanke, ki jih je nasprot-
nik zagrizeno branil, in dobljenih je bilo nekaj
sto ujetnikov.

V letalskih dvobojih tega dne so osnovni lovci
uničili štiri stroje, enega pa so zbili nad Tripolisom
med nekimi napadom.

Blizu alžirske obale je oddelk torped-
nih letal pod vodstvom poročnika Jožefa Cinicchia
navzlic silovitemu protiletalskemu streljanju pa-
padel skupino ameriških ladij ter zadel velik par-
nik, ki so ga videli, kako se je naglo potopil.

Nastop naših lovskih bombnikov zoper dve
podmornici je tudi rodil uspeh. Treba je domne-
vati, da je ena izmed obeh edinic, ki je bila
večkrat zadeta, potopljena.

S svoje naloge se ni vrnilo eno naše letalo.
Ena torpedovka, ki je bila v spremeljalni
službi na Sredozemskem morju je šla po
zlu zaradi napada podmornic. Dobrošen del posad-
ke je rešen, rodbine tistih, ki jih pogrešajo pa so
bilo otvečene.

Nasprotnikova letala so davi vrgla nekaj ru-
šilnih bomb na okolico Noto. Med prebival-
stvom je ena oseba mrtva, 11 pa ranjenih. Ni po-
ročil, da bi bila škoda kaj pomembna.

Pripomba k vojnemu poročilu:
Pilot letala, ki je zadelo podmornico pri na-
stopu, omenjen v današnjem vojnem poročilu, je
višji narednik Rudolf Bergamini.

Drzni nastopi italijanskih letal zoper angleške podmornice in konvoje na Sredozemskem morju

Vojno področje, 21. januarja, s. Skupine ita-
lijanskih letal so predvčeršnjim učinkovito po-
magale pri nastopih, ki so jih izvedle osne sile
na nasprotnikovo ladijsko spremeljavo na Sredo-
zemskem morju. Na dveh različnih odsekih so
italijanska letala postavila pred trdo preizkušnjo
nasprotnikovo mornarico ter potopila eno pod-
mornico in velik natovorjen parnik.

Prvi nastop so izvedli lovski bombniki, ki so
odleteli z nekega prednjega oporišča, da poiščejo
podmornico, katere navzočnost so že prej ugo-
tovili. Letala, ki so bila oskrbljena s posebno
vrsto razstreliva, namenjenega za boj proti pod-
mornicam, so odkrila dve podmornici, od katerih
se je prva tedaj spuščala v globino, druga pa je
plula tik pod površje, da se je iz morja še videl
njen periskop. Prvo podmornico je večkrat za-
dalo letalo, ki ga je vozil višji narednik Rudolf
Bergamini, in jo je treba imeti za potopljeno.
Drugo pa je učinkovito obstreljevalo s strojnica-
mi neko drugo letalo, ki se je pri tem drzno
spuščalo tik nad morsko površje.

Junaštvo nemških čet na stalingrajskem odseku nima primere

V najhujših bojih, kar jih zgodovina pozna, je »vsak mož trdnjava«

Berlin, 21. januarja, s. Prve izdaje večeršnjih
popolninskih listov so objavile članke o hudih
bojih, ki se zdaj razvijajo na stalingrajskem odse-
ku. Pod geslom: »Vsak mož je trdnjava« popisu-
jejo najvišje junaštvo, s katerim se v teh dneh od-
likujejo nemške čete. »BZ am Mittag« piše: »To
je zdaj geslo, ki gre med četami od ust do ust, ko
se v trdih bojih bijejo s sovjetskimi množicami.«

»To je geslo, ki izvira iz poleta junaških sta-
lingrajskih borilcev v silno zagrizenih bojih, ki po
obsegu nimajo primere v vsej zgodovini.«

»To geslo — nadaljuje list — izpričuje hkrati
železno voljo in neomajno vero nemških bojvni-

Rim, 21. jan. s. 20. januarja 1943 sta minister
za zunanje zadeve grof Galeazzo Ciano ter japo-
nski odpravnik poslov Kase v palači Chigi podpi-
sala sporazum o gospodarskem sodelovanju med
Italijo in Japonsko.

Hkratu je v nemškem glavnem stanu bil pod-
pisan podoben sporazum med nemškim zunanjim
ministrom Ribbentropom ter japonskim poslanik-
om v Berlinu Ošimo.

Ti sporazumi imajo enako veljavo kakor troj-
na zveza, dopolnjujejo to zvezo na gospodarskem
področju in pomenijo nov močan razvoj pogodbe
o trojni zvezi. Kot logična posledica velikih in
daljnosežnih skupnih političnih zamisli treh vele-
sil vsebujejo ti sporazumi obsežne gospodarske
načrte. Veliki gospodarski prostori v Evropi in v
veliki vzhodni Aziji bodo z vsemi svojimi silami
nastopili v totalni vojni zoper nasprotnike. Hkratu
se ustvarja podlaga za trajno gospodarsko sode-
lovanje med temi velikimi gospodarskimi prostori
po vojni. Sporazumi določajo medsebojno gospo-
darsko pomoč vseh vrst ter urejajo sodelovanje
z vseh gospodarskih in denarnih stališč.

Besedilo sporazuma je naslednje:
Sporazum glede gospodarskega sodelovanja
med Italijo in Japonsko. Kr. italijanska vlada in
cesarska japonska vlada sta sklenili ojačiti gos-
podarsko sodelovanje, da bi si z vsemi svojimi

gospodarskimi silami pomagali pri nadaljevanju
sedanje vojne, ki misli ustvariti nov red v Evropi
ter v veliki vzhodni Aziji in ki naj po zmagovitem
koncu vojne z uveljavitvijo obsežnega tvornega
načrta na gospodarskem področju vsake države
uvade nov red, ki bo zagotavljal obstanek in skup-
no blagostanje vsem prizadetim narodom. Zaradi
tega sta se sporazumeli o naslednjem:

1. Italija in Japonska bosta na vseh področ-
jih in z vsemi silami pospeševali ter izvajali iz-
menjavo gospodarskih pridobitev med svojimi gos-
podarskimi področji. Medsebojno si bosta pomaga-
li pri preskrbi z blagom in pri ureditvi naprav
ter tesno sodelovali tudi na tehničnem področju.

2. Italija in Japonska bosta tesno sodelovali
na denarnem področju, da olajšata plačila, ki bo-
do potrebna zaradi uveljavljanja določil iz po-
prejšnjega člena.

3. Italija in Japonska bosta vzdrževali tesne
medsebojne odnose, da bi bilo vedno uspešnejše
sodelovanje pri nadaljevanju njune gospodarske po-
litike. Zaradi tega bosta po posebej imenovanih
komisarijih pospeševali razvoj gospodarskih odno-
šajev med seboj.

4. Pristojne oblasti obeh držav bodo izdale
podrobna potrebna določila za izvedbo pričujo-
čega sporazuma.

Nemške sile zajezile sovjetske napade na donskih odsekih

**Branilci v Stalingradu vztrajajo — Sovjetski poraz ob Ilmenskem jezeru
Angleške izgube v Severni Afriki in na tuniškem bojišču - Letalski napad
na Bono**

Hitlerjev glavni stan, 21. januarja. Nemško
vrhovno poveljstvo je večeraj objavilo tole
uradno vojno poročilo:

Na severnozahodnem delu Kav-
kaza so nemške, romunske in slovaške čete
zavrnile sovjetske krajevne napade.

Začenjajoče se južno vreme otežkoča med
Kavkazom in Donom bojno delovanje na
obeh straneh. Šibkejšje sovjetske sile so bile
tamkaj deloma v protisunkih po ogorčenih
borbah uničene.

Na bojnih odsekih v donskem
področju so nemške čete s podporo letal-
stva ustavile sovjetske napade, ponekod v zelo
hudih borbah. Na odseku neke pehotne divizije
je bilo pri tem uničenih 10 oklepnikov.

Branilci področja pri Stalingradu
so kljub hudemu pomanjkanju v neomajni bor-
bi zavrnili vse sovjetske napade.

Jugovzhodno od Ilmenskega je-
zera je bila obkoljena bojna skupina nasprot-
nika popolnoma uničena. Nemški napadi so
vrgli nasprotnika v njegove prejšnje postoj-
anke, sovjetski razbremenilni poskusi pa so
bili zavrnjeni.

Močnejši sovjetski napadi jugovzhod-
no od Ladoškega jezera so se izjalovili
v hudih borbah, pri tem so bili krajevni vdori
v protisunkih zaustavljeni ali razčiščeni.

V severni Afriki se nadaljujejo pre-
mikalni boji na bojišču nemško-italijanske
oklepne armade. Nemško in italijansko letal-
stvo je prizadejalo nasprotniku hude izgube
oklepnih in motornih voz.

Na tuniškem področju so se nade-
ljevali napadi nemško-italijanskih bojnih sku-
pin z uspešno podporo letalstva. Zavzete so
bile nadaljnje postojanke in privedenih nad
1000 ujetnikov. Na nekem nasprotnem letalskem
oporišču so po letalskih napadih izbruhnili ob-
sežni požari.

Ponoči so bile ponovno bombardirane pri-
staniške naprave v Boni. Dve trgovski ladiji,
ki sta bili po zadnjem poročilu pred Bono po-
škodovani, sta se potopili. S tem je nasprotnik
izgubil med letalskim napadom v noči od 18.
na 19. januarja 4 trgovske ladje s skupno 20
tisoč tonami.

Nemška podmornica je zahodno od
Orana potopila iz močno zavarovane ladij-
ske spremeljave 4000 tonski parnik.

Berlin, 21. januarja, s. V pristojnih vojaških
krogih zatrjujejo, da je treba nezmajšano ihto v
bojih vzdolž vsega južnega odseka vzhodnega boji-
šča razlagati s tem, da Rusi ženejo v boj vedno
nove sile in ne štedijo ne z moštvom in z oro-
žjem. V igro so zastavili vse za vse ter skušajo s
takim vojskovanjem, ki ga lahko označujemo za
obup, pridobiti nazaj Ukrajino ter donjsko kot-
lino. Za Ruske, ki so v zelo hudih škripih, je ta
načrt izredno važen, saj cenijo Ukrajino kot žitni-
co Sovjetske zveze, donjsko kotlino pa kot naj-
važnejši vir surovin vseh vrst.

Ozadje iraške vojne napovedi državam trojne zveze

Ankara, 21. januarja, s. Zvedele so se za-
nimive podrobnosti o ozadiju iraške vojne na-
povedi državam trojne zveze. Voja napovedi je
bila iraškemu ministrskemu predsedniku Nu-
riju el Saidu vsiljena ob enem zadnjih poto-
vanj v Kairo kamor ga je nujno poklical bri-
tanski komisar Mavne. Mavne je Nuriu el Sai-
du odkrito grozil ter mu dejal, da se Anglija,
če Irak ne bi hotel napovedati vojne državam
trojne zveze, ne bo pomišljala poseči po skraj-
nih sredstvih. Po navodilih iz Londona naj bi

bila med drugim razpuščena vlada v Bagdadu
vso politično in upravno oblast pa bi v Iraku
prevzele zasedbene oblasti. Spricu takšnega ulti-
mata je Nuri el Said moral odnehati. Egiptov-
sko prestolnico so izbrali za sedež pogajani-
ker so upali, da bodo tudi egiptovskega mini-
strskega predsednika pripravili do tega, da bi
se ravnal po zaletu svojega tovariša iz Iraka,
toda angleška spletkarja se je povsem izjalovila.
Nahas paša je vprašal, kaj naj bi Egipt dobil
v nadomestilo za to. Lord Mavne mu je do-

5. Pričujoči sporazum bo začel veljati od dne-
va podpisa in bo veljal tako dolgo kakor trojna
zveza med Italijo, Nemčijo in Japonsko z dne
27. septembra 1939, v XVIII. letu fašistovskega
štetja, kar odgovarja 27. dnevu devetega meseca
15. leta po štetju Syowa. Medtem potekajo med
Japonsko in Italijo pogajanja za določitev smernic
glede podrobnega uveljavljanja sporazuma o gos-
podarskem sodelovanju.

Vladar na slovesni prireditvi Zavoda za Srednji in Daljni vzhod

Rim, 21. januarja, s. V vzvišeni navzočnosti
Vladarjevi je bilo večeraj zjutraj slovesno odprto
akademsko leto italijanskega zavoda za Srednji
in Daljni vzhod. Vladar je dospel v zavod, ki ima
sedež v palači Brancaccio ob 11. Sprejeli so ga
predsednik sen. Gentile in vsi odličniki. Vladar
je nato šel po velikih stopnicah, kjer so ga spre-
jeli s toplimi pozdravi, stopil v predavalnico, kjer
je zavzel mesto nasproti predsedniku. Na nje-
govi desni je stal nemški poslanik von Macken-
sen, na levi pa minister za ljudsko prosveto Pa-
volini. Med številnimi drugimi dostojanstveniki so
bili tudi podtajnik za vzgojo Del Giudice, zastop-
nika tajnika Stranke Tarabini in senator Gugliel-
mi kot zastopnik senata. Poleg tega so zastopali
fašistovski in korporacijski zbornico nar. sv. Bor-
ghese, Akademijo je zastopal akad. Formicchi.
Bil je navzoč zastopnik japonskega poslanstva
ter poslaniki Madžarske, Mandžukua, Finske, Ro-
munije in Sijama ter diplomatski zastopniki dru-
gih držav trojne zveze. Dalje so bila tam baron
Aloisi, predsednik društva prijateljev Japonske,
zastopniki društva prijateljev Indije, admiral Goi-
ran, ki je zastopal mornarico, general Barbieri
kot zastopnik vojske, zastopniki letalstva, milice,
guverner, prefekt, zvezni tajnik, poslanika Pao-
lucci, de Calboli in Auriti, zastopniki min. in
zavoda za Italijansko Afriko, generali, admirali,
akademiki, senatorji in nar. svetniki. Po pozdravu
Vladarja je senator Gentile pozdravil Vladarja
in se mu poklonil.

Ob koncu proslave je Vladar izrekel pred-
sedniku ter glavnemu govorniku zadovoljstvo ter
zapustil palačo, potem ko je sprejel ponovne po-
zdrave in poklone oblastnikov ter ljudstva. Pri
vratih palače ga je viharo pozdravila množica.

Dosedanje ameriške pomorske izgube: 625 ladij

Buenos Aires, 21. jan. s. Agencija United Press
prinaša poročilo, da so Združene države od začet-
ka vojne izgubile 625 ladij, ki so jih potopile osne
sile. V zvezi s tem je zastopnik ameriškega mor-
nariškega ministra dejal: »Spricu sedanjega stanja
stvari smo na poti, da bi dobili prevozo bitko.«
Zatrđil je, da napenajo vse sile, da bi zmanjšali
izgube in da je edini uspešni način za to vojnja v
konvojih. Ta pa zahteva večje število spremlje-
valnih ladij, kakor pa ga zavezniki imajo. »Naša
pomorska pota,« je končal omenjeni zastopnik, »so
dolga in številna. Naših ladij ni dovolj in veliko
je tistih, ki so bile potopljene, četudi so plule v
konvoju.«

Vesti 21. januarja

Podpredsednik fašistovske zveze trgovcev dr.
Montani je te dni govoril na sejah kra-
jevnih zvez v Genovi, Savoni, Turinu in
Milanu ter dajal tamšnjemu trgovstvu na-
vodila za delo v sedanjem položaju. Pri
sejah se je pokazalo, da v mestih, ki so
jih divji letalski napadi najhujše prizadeli,
po zaslugi trgovcev vzgledno posluje raz-
deljevanje živeža in blaga.

Siloviti nalivi, ki so zadnje dni divjali po vsej
Portugalski, so povzročili znatno škodo. Ve-
liko rek je prestopilo bregove, zalilo polja
in kraje. Hudi valovi so ob atlantski obali
poškodovali pristaniške naprave.

V ameriški republikanski stranki je prišlo do
razcepa. Ena skupina zahteva, naj se po
končani sedanjih vojni Združene države spet
umaknejo iz svetovne politike, druga sku-
pina pa trdi, da bo novo vojsko mogoče
preprečiti samo, če bodo Združene države
še naprej sodelovale z demokratičnimi si-
lami pri reševanju mednarodnih vprašanj.

V Rimu je večeraj umrl general Ksaver Collic-
ro, vojni slepec, ki se je zelo odlikoval z
junaštvi v poprejšnji vojni.

Novi albanski minister za ljudsko kulturo je
dr. Mihal Šerko, ki se je rodil v Korči leta
1887. Pred imenovanjem za ministra je bil
nadzornik kr. namestništva.

Trgovinska pogajanja med Turčijo in Madžar-
sko so se pričela. Namen pogajanj je po-
daljšanje trgovinske pogodbe iz julija 1941.

besedno deial, da bodo vzeli v pretres težnje
egiptovskega ljudstva, a ko so mu rekli, da
se na takšne obljube ne morejo zanesiti, če ne
bi bile podane tudi pismeno, in če ne bi poleg
tega dali resnih zagotovil ne samo Angleži, tem-
več tudi Amerikanci, je lord Mavne začel gro-
ziti. Osebo je posegel vmes sam kralj Faruk.
Na kratko končal razpravljanje ter dal lordu
Mavneju na znanje, da egiptovski narod trdno
vztraja pri svojem sklepu, da se vojne ne bo
udeležil in da egiptovske težnje ne morejo biti
predmet političnih mešetarjev.

Nova albanska vlada slovesno prisegla

Tirana, 21. jan. s. Večeraj zjutraj so novi
člani albanske vlade pod predsedstvom ekse-
lence Ekrema Libohove slovesno zaprisegli pred
Kraljevim namestnikom. V navzočnosti članov
ministrskega sveta je popoldne bivali predse-
dnik eksc. Mustafa Merlika Kruja izročil posle
eksc. Libohovi. Senator Kruja je predsedniku
Libohovi potem predstavil svetnike raznih mi-
niststev ter posebej omenil njihovo iskreno in
uspešno sodelovanje v državni upravi, ki da
jih je prevečal duh italijansko-albanskega
bratstva. Eksc. Libohova je najprej veličal ro-
doljubne zasluge svojega prednika in izrazil
prepričanje, da se bo to sodelovanje državnih
svetnikov nadaljevalo z istim odkritim razu-
mevanjem. Nato je senator Kruja novemu pred-
sedniku predstavil glavnega policijskega ravnatelja
ter načelnika ministrskega predsedstva.
Potem je eksc. predsedoval prvi ministriki seji.

Ves tisk v obširnih popisih objavlja članke o
novi vladi ter prinaša uradni razglas z obsež-
nimi življenjskimi podatki predsednika Libo-
hove in njegovih tovarišev.

Mussolinijeva knjiga »Govorim z Brunom« prevedena tudi že v češčino

Iz Prage poročajo, da je pred kratkim tudi v češkem prevodu izšla Mussolinijeva knjiga pod naslovom »Govorim z Brunom«. Čisti dobiček od prodaje te knjige pa je namenjen za

Ustanovo Bruna Mussolinija, ki si je zastavila nalogo, podpirati svojce tistih italijanskih letalcev, ki so padli na bojišču.

Kaj je Japonska dobila z Mandžurijo in Sev. Kitajsko Ogromne zaloge industrijskih surovin in mnogo rodovitne zemlje

Peking, 17. januarja. Če proučujemo uspehe prvega leta vojne v Vzhodni Aziji, lahko rečemo, da sta Mandžukuo in nankinška Kitajsko z njimi lahko zadovoljni. Upoštevati pa je treba tudi nekatere neprijetnosti. Sanghaj ni več mednarodno središče najdražjih živin na svetu. Severna Kitajsko ne more več uvažati žita iz Avstralije. A kljub tem nevednostim sta Mandžukuo in nankinška Kitajsko zavzeli trdno mesto glede blagostanja, mesto, ki je, kljub temu da je danes gospodar nad tema dvema deželama Japonska, temeljna točka novega reda v Vzhodni Aziji.

Tudi Tokio prizna — pravi dalje v svojem zanimivem članku pekinški dopisnik — kako velike važnosti sta Mandžukuo in Kitajsko za zmagovalni konec vojne in za ustanovitev trdnega bloka v Vzhodni Aziji. Zato je napela vse svoje sile, da sodelovanje med Tokijem, Hsinkingom in Nankingom postane še tesnejše.

Med uspehi, ki jih je v preteklem letu na gospodarskem polju dosegel s pomočjo Japonske Nanking, so zlasti finančni. Čungkiški denar, imenovan »Fapi«, ki je bil prej zaknito plačilno sredstvo tudi na ozemlju nankinške Kitajske (z izjemo severne Kitajske), je bil r. eteklo poletje prepovedan in so ga nadomestili z dolarjem zvezne rezervne banke. S tem se je finančni in tudi politični položaj nankinške vlade znatno okrepil.

Brez dvoma je Sanghaj kot trgovsko središče velike politične važnosti za Nanking. Prispevek Severne Kitajske temelji na poljedelstvu, dočim je poglaviti pomen Mandžukua v njegovi zelo razviti industriji.

Kmetištvo na Severnem Kitajskem

Na Severnem Kitajskem je okrog 20 milijonov hektarov obdelane zemlje, ali z drugimi besedami, 40 odstotkov celotne površine. 80 odstotkov vsega prebivalstva se bavi s poljedelstvom. V glavnem goje tam stročnice in razne vrste žita. V vedno večji meri goje tam tudi bombaž in se je površina, ki na njej bombaž pridelujejo, v zadnjem času zelo povečala. Poljedelstvo je za Severno Kitajsko še vedno hrbtenica industrije, ki temelji na bogatih premovalnikih in železnih rudnikih, se vedno bolj uveljavlja. Računajo da bo Severna Kitajsko, če bo šel razvoj v enaki meri naprej, v kratkem postala drugi Mandžukuo, to se pravi, vodilno industrijsko središče v Vzhodni Aziji.

Azijsko Poruhrje

Zanimiva značilnost gospodarskega življenja Severne Kitajske je ogromna selitev delavcev v bližnje mandžursko industrijsko središče. Lani se je na primer izselilo v Mandžukuo okrog 900.000 kitajskih kulijev. To gibanje delovnega ljudstva je stalno, zakaj delavci se po nekaj mesecih ali vsaj po kakšnem letu dela v Mandžuriji spet vrnejo na Severno Kitajsko. Ta dptok delovnih moči omogoča velik razvoj mandžurske industrije, ki ji je doslej zelo manjkalo delavcev in je zato nujno morala zastajati.

Deset sestra in bratov s 160 otroki

Po številu otrok in žilavosti je deset sestra in bratov, doma nekje iz okolice Reichenhalla, res nekaj edinstvenega. Ena teh sestra je zdaj v 74. letu starosti kot vdova po nekem kramarju umrla. Pisala se je Ana Sterlinger in je živel v Pallingu na Gornjem Bavarskem. Bila je mati 15 otrok. Pred nedavnim je umrl tudi nek njen brat, ki je dosegel starost 96 let. Pravi, da je vseh deset bratov in sestra imelo skupaj nič manj ko 160 otrok, torej povprečno po 16 vsak.

Stefan Skledar:

Požar na Krajini

Nato so ga pošteno zalili. Najbolj, seve, mesar.

»Kaj pa Ilona — je tudi tako vrla kot hči?« se je čez čas namuznil Litrop.

»Se razume, da je. A ne do vsakega.«

»Do tebe je, jeli?« je porogljivo dejal mesar.

»Bolje že — kot je bila do tebe!« je pomenljivo odvrnil Maroša. S tem pa je zadel v živo.

»Na vrag vzame Ilono in vas z njo!« je zakričal pijani mesar in skočil pokonec.

»Mene je sovražila, mrha. A jaz sem ji za to že posvetil!« je rjnil in planil na stol.

Vsi pivec so presenečeni ostrmeli. Čudili so se, kje je Litrop pri svoji pijanosti vzel toliko moči —

Mesar pa je kričal naprej:

»Dobro sem ji posvetil, babi, he! — Jaz, jaz — se je pričel tolči po prsih — sem ji zaigral vražji ples, da me ne bo pozabila.«

»Ti?« se je na videz čudil Maroša.

»Ti?« so se vsi čudili.

Pijani mesar pa je menil, da ga s tem vprašanjem pomilovalno podcenjujejo. Zamajal se je na stolu — in že so vsi mislili, da bo omahnil na tla. A proti pričakovanju vseh se je ponovno vzravnil in zarjnil z nečloveškim glasom:

»Poslušajte, vragi! — Mene je babja mlinarica odklanjala, mene je sovražila že od nekdaj, ko še nisva bila poročena. Mojo ljubezen je prezirala! Jaz pa sem se maščeval! Hale — Mesarjeve, s krvjo podplute oči so se v neki blaznosti zablistale. Nakar je nadaljeval:

»Balažeka sem z mlinom vred zapalil. Ona pa je postala beračica —

Dalje mu ni bilo dano kričati. Maroša se je razjezil, potegnil mesarja s stola in ga vrget ob tla. Dovolj mu je bilo, kar je priznal zločinec.

Vsi pa, ki so bili v točilnici, so bili priče —

Bitka za železo je že dobljena

Pod geslom: »premagali bomo Ameriko tudi v boju za železo« se je začela huda »industrijska ofenziva Mandžukua in Severne Kitajske. Velike jeklarne v Anšanu predelujejo surovo železo najboljše kakovosti. Večkrat sto milijonov ton železne rude, ki vsebuje 40 do 60 odstotkov železa je nakopičenih nekaj milj daleč okrog mesta Anšana. Ta bogata ležišča železa pa so okrog in okrog obdana spet od najboljših premovalnikov Daljnega vzhoda, kakor so na primer premovalniki pri Fušunu, Penšinu in Kajlanu.

Vprašanja prevažanja izdelkov težke industrije iz Mandžukua so rešili na ta način, da so zgradili več železnic, tako da ta industrija v vojnem času

ni odvisna od dobav po morju

Ko bodo končana dela pri novih napravah, ki jih zdaj grade, računajo, da se bo proizvodnja aluminija podvojila. V Kinkovu zdaj grade tovarno magnezija. V Kinkovu so začeli izdelovati iz premoga umetni bencin, s polno paro pa tudi dela tovarna »Kirin-Syntetic Petroleum Co.« in je njena proizvodnja vedno večja.

Ze te kratke pripombe o industrijskem in poljedelskem udejstevanju v Mandžuriji in na Severnem Kitajskem dokazujejo, kakšno mesto ti dve deželi zavzemata v Vzhodni Aziji in kolikšnega pomena sta za gospodarsko osamosvojitve v vojnem času.

Sprejemanje sedemnajstletnikov v angleško vojsko

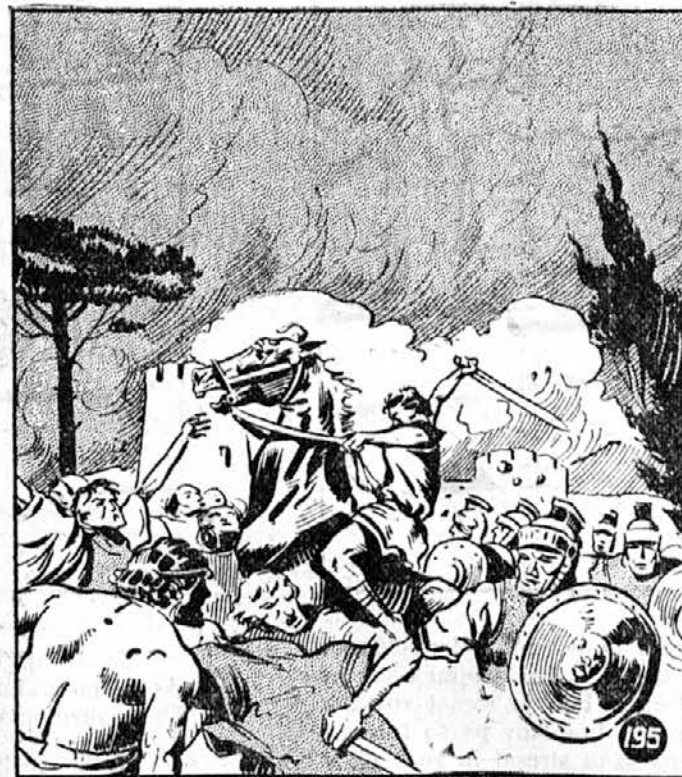
Rim, 21. januarja. s. Angleški vojni minister je sporočil sklep, da bodo v angleško vojsko odslej sprejemali tudi 17 letne mladeniče pod pogojem, da bodo eno leto služili kot rezervna, ko pa bodo dopolnili 18. leto starosti, pa bodo poklicani pod orožje, ali pa jih bodo, če bi to želeli, poklicali pod orožje tudi s 17 letom in pol. Na splošno pa bodo mladeniče klicali pod orožje šele tedaj, ko bodo stari 18 let.

EIAR — Radio Ljubljana

Petek, 22. januarja. 7.30 Pisana glasba — 8 Napoved časa. Poročila v italijanski — 12.20 Poročila — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Lahka glasba — 13 Napoved časa. Poročila v italijanski — 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.17 Radijske pesmi. Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec. Operetna glasba — 15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa. Poročila v italijanski — 17.15 Prenos iz Hrvaške — 19 »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 20 Napoved časa. Poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, sodeluje sopranistka Valerija Heybal. Operna glasba — 21.05 Predavanje v slovenščini — 21.15 Pisana glasba — 21.30 Lahko glasbo vodi dirigent Petralia — 22.10 Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanski.

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKAH

195.
Vinicij je videl, da zaradi vročine in gneče ne bo mogel tod v mesto, temveč da bo moral okoli njega priti za Tiberom. Ker je bil brez orožja, je poklical stotnika, ki je z oddelkom pretorijancev branil svetišče. Prevzel je sam poveljstvo nad oddelkom ter začel z njim razganjati množico ter si delati pot skozi njo. A ljudje se niso hoteli umikati. Grozili so vojakom in cesarju. Prizori, ki jih je Vinicij videl spotoma, so ga do kraja prepričali, da je Rim res dal zažgati Neron sam.

196.

Predel za Tiberom še ni gorel, toda dim, ki ga je gnal veter od drugod, je bil neznošen. Ljudje so v trumah bežali. Ko je Vinicij prijezdil že blizu Linove hiše, sta se na cesti srečali dve množici, ki je vsaka bežala na svojo stran. Začeli sta se bojevati za pot. Pretorijanci so zaostali in Vinicij je bil sam sredi gneče. Ljudje so v njem spoznali dvorjano in so mu začeli divje groziti. Nekdo je s kijem treščil njegovega konja po glavi, da je zdviljal ter začel drveti kar čez ljudi.

Filmsko življenje na razvalinah ukrajinskih mest

V naravnost presentljivo kratkem času je »Ukrajinska filmska družba« odprla na razvalinah razdejanih ukrajinskih mest že okrog 300 kinematografov. Poleg tega so uvedli tudi tako imenovani »potujoči kino« za tiste kraje, kjer nimajo primernih dvoran. Izdelali so nekaj filmov že tudi v domačem ukrajinskem

jeziku in v njih prikazujejo življenje na ruševinah. Za lepe filmske posnetke je zlasti vabljiv polotok Krim s svojimi čudovitimi naravnimi krasotami.

Japonska zbornica bo na prihodnji seji razpravljala o več važnih zakonih, med njimi o tistem, ki uvaja na japonskem monopol za petrolej.

Mesar Litrop je bil obsojen zavoljo požiga.

Prej so z dokončno razpravo o požigu odlašali, ker pravega krivca pač ni bilo. Ja — največ so dolžili pokojnega mlinarja. A ta je pred odhodom iz mlina k večerji predal skrb za motor pomelaju. K večerji pa je hodil vsak dan na svoje stanovanje —

Prav za prav je Litrop le posredno povzročil požar s tem, da je poškodoval motor. Ker je trdovratno trdil, da ni mislil na požig in sploh ne na tako težke posledice, so ga obsodili le na pet let robije in na poravnavo storjene škode mlinarjevi družini in lastnikom mlina — kolikor je pač s svojim premoženjem zmogel.

Tako so si mlinarjevi oddahnili. Z njimi pa vsa soseska.

Minka pa je zaživela novo, lepo življenje.

K O N E C

Znameniti roman iz križarskih vojsk

»Roža sveta«

dobite po vseh knjigarnah in trafikah

Knjigo krase številne ilustracije znanega slikarja J. Beraneka

V kratkem bo izšla S. Lagerlöf: »DEKLE Z MOČEVJA«

Naročajte in širite
»Slovenski dom«!

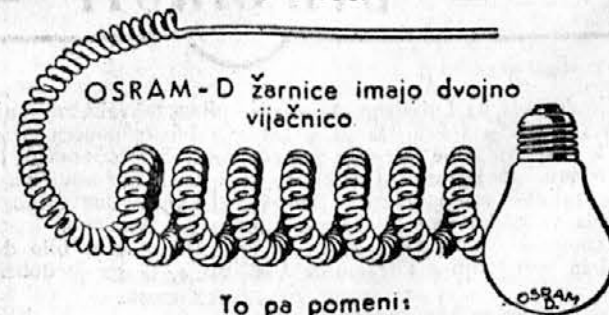
O čudežu Osram žarnice

Del prodigio della Lampada Osram

Come una buona stule risparmia carbone, utilizza la lampada OSRAM-D economicamente, così la lampada OSRAM-D risparmia corrente perché questa viene vantaggiosamente trasformata in luce. Le lampade OSRAM-D hanno il filamento a doppia spirale.

Questo significa: Minor consumo di corrente - alta efficienza luminosa. LAMPAD E OSRAM D molte luce e poco consumo

Kakor dobra pec prihrani premog, če ga uporablja ekonomično, tako prihrani žarnica OSRAM-D tok, ker go le-ta spreminja z uspehom v svetlobo.

To pa pomeni: Manjše poraba toka in velik svetlobni učinek.

OSRAM-D ŽARNICA
mnogo svetlobe in majhna poraba

67